

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDIC (CATALANISTA)

Any 2.— Núm. 33.— Diumenge 17 de Mars de 1901.

LO QUE VOLEM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi a la organisació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya s' tallin en última instancia 'ls pleys y causas: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la 'taclunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi a la organisació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya s' tallin en última instancia 'ls pleys y causas: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la 'taclunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

La feyna d' ara

Ja tornem a tindre garantíes y es necessari que aprofitem lo temps, perquè segurament dintre de poch pesará altra vegada sobre Catalunya 'l jou infamant y tiránich ab que defensa las últimas posicions que li restan, tota la llopadà política que 'ns deshonra, tota la colla de vívidors que 'ns esclotan y hem de mantindre ab la suhor del nostre treball.

La terra sagrada de la nostra Pàtria l' ha rebuda ab goig la llevor del Catalanisme, que 's llevor santa perquè representa 'l deslliurament de tot un poble ab prou alé y prou vida pera governarse ell mateix, rebutjant l' exòtich baf de gent estranya que may podrá confondre ab nosaltres ni per la seva historia, ni per las sevas costums, ni per las sevas aspiracions. Reguèmla, donchs, aquesta terra sagrada que 'ns llegaren los antics sostenedors de la nacionalitat catalana; reguèmla ab la propaganda activa y entusiasta dels nostres ideals amplement autonomistas; reguèmla si convé ab la sanch de las nostras venas perquè hi arrela ab forsa y vigor indestructibles l' arbre de la Llibertat, y rebrotin ab nova y potentia sava las branças traydorament escampadas per la mà de reys butxins vergonya de la humanitat.

Es hora ja de que Catalunya 's redressi y 's fassi senyora de lo seu, de lo que li han robat ab pactes enganyosos y promesas que may 's han complert. Es hora ja de que tots los catalans que tinguin conciencia de lo que son, s' aixopluguin dessota 'ls plecs de 'l gloriosa banderá catalana, entre barris, pera lluitar ab fermesa y valentia en defensa de la nostra personalitat, més determinada com més l' han combatuda 'ls estúpids centralistas, que no han comprés may que 's puga governar un poble sense dominarlo, sense esclavitzarlo, sense negarli 'l dret a la vida.

Ells nos han portat las divisions polítiques que no han donat altre resultat qu' entronisar al caciquisme, forma moderna de la institució asquerosa dels remensas de la edad Mitjana. Ells no han portat una llibertat irrisoria que destrueix totas las energias y mata las iniciativas més nobles. Ells nos han portat aqueix complicat sistema de govern que 'ns fa esclaus de l' Estat omnipotent que rés tolera y rés respecta.

Pera conseguir la nostra llibertat y assolir la completa autonomia de Catalunya, cal que prescindim de totas aquestas divisions sembradas y mantingudas per la gent dominadora del centre pera mellor subjectar-nos; cal que 'ns donem compte de que tan sols la unió fa la forsa; cal que 'ns unim estretament pera rebutjar a l' únic enemic de Catalunya, dels seus recorts y de las sevas esperansas; en una paraula, cal que destruhim per sempre la preponderancia qu' ha lograt lo centralisme burocràtich, mercès a la nostra malehida indiferencia.

Aquí no deü haverhi d' ara endevant més que catalans disposats a sacrificar vida y interessos per la salvació de la Pàtria. Deixèmlas de recó las nostras diferencias; no 'n fem cas d' idees y d' opinions que no es necessari que 'ns divideixin pera poguerlas sostindre y defensar, y, sobre tot, allunyem los nostres passos de tot lo que vinga de Ponent, que 'l dia qu' arreslessin a nostra Terra costums embrutadoras d' altres paysos y influencias de gent que no treballa ni pensa, allavoras si que podríam donarla per morta a la nostra Pàtria.

Y si hi ha algú que hipòcritament vol encara gallejar amagant llurs instints traydors amparat en sistemas que la experiencia y 'ls principis científichs han manat retirar per sempre; si algú s' atreveix a fer gala de programar regeneradors que no tenen altra fi qu' enganyar al poble, deixèmla estar ben sol qu' ell mateix cuydarà de desacreditarse y de que sigui ben prompte la bafa y l' escarni de tothom.

Hem arribat a un temps en que ja no pot haverhi més que duas classes de catalans: los que volen y desitjan y treballan per l' enlayment de Catalunya, y 'ls que, inconscients ó criminals, no buscan altra cosa que la seva perdicció y la seva mort.

Aprofitem lo restabliment de las garantíes, que serà de curta durada, pera que 'l nostre poble conegui quins son los traydors, qu' es obra de Déu y ella sola vindrá la resurrecció de Catalunya.

LO QUE SOM

La gent del centre d' Espanya, ab aquell temperament en lo que deixan veurer totesguit la seva afinitat ab tots los pobles semitas, sempre está lluny de la realitat, volant la seva imaginació per l' espay, com volan las aurenetas que no troban may un lloch fixo hont posarse. No solzament quan han volgut tractar de la qüestió catalanista, sino en tot lo que 's refereix a nostra benvolguda Pàtria, han demostrat un desconeixement tan absolut, que sols los hi es perdonable, al considerar que la seva ignorancia es un mal tan crònic que l' portan infiltrat a las sanchs, com ho demostra d' una manera ben clara 'l fatalisme que 'ls caracteriza en llurs actes.

Qu' ells desconeixen lo que 's lo poble català, ho han demostrat y ho venen demostrant cada dia. Per ells Catalunya no es pas un poble que pensa seriament y 's preocupa del seu pervindre, anant endevant sempre pel camí de la cultura a forsa de treballs, penas y fatichs. No es aquesta la idea que 'n tenen formada, sino que se l' han figurat sempre com un poble de burgesos enriquits en molt poch temps y alguns cops d' una manera no gayre honrosa; com un poble que no té altra feyna y ideal que tallar cupons y acanar pessas de panyos, que s' ha fet un bon passament perquè sí, per que ha tingut més sort que 'ls altres, sense que hi hagi influït per rés lo seu treball y 'l seu talent, sobretot lo talent.

Això som y serem per la gent de Madrid, y mal que 'ns pesi seguirem per molt temps en los seus treze. D' aquí venen aquelles frases inventadas sense altre objecte que mortificar-nos y que 'ns hem tingut de sentir molts cops, per més que 'ls colors nos pugessin a la cara; aquell *pide más que un catalán y esos judíos catalanes*, nos demostran ben clar lo que acabem de dir, això es, que 'ns creuhen una gent incapasa per rés més que pel treball material, uns verdaders ruchs de carga, mentres ells se consideran sers superiors destinats per Déu a esser arbitres dels destins d' aqueixos infelissos que no tenen més cervell que l' pahidor ni altra fi que desfer la xocolata perquè ells hi suquin los melindros.

Es necessari que comensin a obrir los ulls per veurehi una mica més clar, perquè sapigan lo que som, perquè 'ns distingixin y no 'ns confonguin. Y no som nosaltres los que 'ls tenim d' obrir los ulls, sino ells los que tenen de mirar d' estudiar una mica més a fons las qüestions trascendentals de la vida d' un poble, que al volguer lo governar, com que las desconeixen en absolut ó quan menys las coneixen d' una manera molt superficial, no poden ferho més que a la babalá, lo mateix que nosaltres nos proposessim escriure lleys pels habitants de la lluna, ó bé pels catalans qu' han de viure d' aquí cinchcents anys. Sapigan donchs que 'ls catalans no som lo que 's afigan, y dir lo contrari sería lo mateix que volguer demostrar que a Madrid tots los homes son toreros y totas las donas son xulas, apesar de que ab aquesta comparació encara hi guanyaríam. La nostra Catalunya no es la qu' han vist desde Madrid, no son aquelles comissions qu' han anat a trucar de porta en porta de casa 'ls ministres y caps de colla de la política, com los pobres que surten cada dijous al mati a recullir los dos cèntims que 'ls donan los botiguers a sò de trompeta. Es necessari que veuin la nostra superioritat y la reconeguim.

Si, mal que 'ls pesi a tots los senyors de Madrid junts, anem avuy per avuy al devant seu per més que 'ns falti encara molt per arribar a l' ideal de perfecció y d' avens qu' es la cima de nostras aspiracions. Mal que 'ls pesi, a Catalunya a més de fabricants, fils y betas y americanos poch escrupulosos, tenim que quasi tots s' han fet lo seu passament, fent suar lo cervell y cansant las camas. Los catalans qu' ells coneixen son los cacichs, los senyors feudals, qu' han adquirit lo seu senyoriu sembrant llágrimas arrèu, posant la seva Pàtria als peus del butxi y que 'ls bons fills de la Terra 'ls consideran com a catalans renegats, com a capitans de lladres qu' esperan al primer viandant que passi per saquejarlo. No son aqueixos los homes de privilegiat talent que sortirian de sobte a la nostra terra l' dia que convingués. No son aqueixos polítichs catalans, qu' ells consideran com a llurs lacayos y que tenen per un honor lo rebaixarse fins a llimpiarlos las botinas; aqueixos son lo pudrimer

de Catalunya ja que ni sisquera tenen lo que té tot català, dignitat. Y no obstant considerarnos superiors, de la nostra superioritat no n' abusarem may, però sí 'ns la farem valguer quan convinga.

Som un poble d' agricultors que sabem obrirnos pas en la lluyta que constantment sostenim ab lo govern que 'ns aclapara a tributs y que 'ns deixa abandonats quan la naturalesa se 'ns mostra contraria. Som un poble d' artistes que aprofitem tot lo bò que 'ns ve de fora, qu' aborrim tot lo que 'ns po'ta la malehida ponentada, perquè ho considerem pernicios per la salut de l' ànima de nostra rassa. Som, en fi, un poble que vol viure, que s' ofega dins de las murallas estrechas que l' rodeijan, que vol lo pas lliure, que se li acaba la paciència, que desitja trencar las cadenas que l' engrillonan.

Això es lo poble català, y cal que ho reconeguim la gent del centre si no volen evitar mals molt pitjors, si no volen fer com certs metges qu' aplican los cataplasmas quan la llaga está ja gangrenada, quan no hi ha altre remey que l' amputació del membre malalt.

INDIFERENCIA

Las elecciones passadas nos han probat una vegada més l' indiferentisme del poble per las elecciones, indiferentisme que 'ns doldria ab tota l' ànima si las elecciones fossin una veritat, mes que 'ns plau en gran manera avuy que 's fan ab un sistema tan especial que fa bé l' poble de prescindir d' anar a votar.

Cap pera que? Per que surtin los candidats ja avans encasillats? Donchs que surtin per la propia iniciativa dels cacichs y dexèmnos de fer de comparsas en aquesta comedia.

Passarem per devant dels colegis y la fredor més gran se notava per tot arrèu. Sols hauríam conegut que 's procedia a la elecció dels membres de la més desacreditada de nostras corporacions, pels grupos qu' estacionats restavan devant la porta, la majoria gent necessitada, pera la que las elecciones representan si no l' exercici d' un dret, quan menys lo medi de satisfacer un dia las necessitats del còs, esperant qu' algún dels candidats se decidís a pagar per lo vot una, duas ó tres pessetas, puig los grans prèus se reservan pera las elecciones municipals, sempre més empenyadas que las de diputats, precisament perquè no hi ha probabilitat de que ab una acta en blanch destrueixin tots los sacrificis fets en una ó varias seccions.

Prescindim en absolut de quins son los candidats triomfants y quins los venuts. Entre uns y altres hi haurá personas digníssimas en tots los ordres de la seva vida, però que baix l' aspecte polítich mereixen la reprobació universal per prestare a que 's segueixi representant la comedia com fins ara. Deuríam ab las llissions de la experiencia haver tots obert los ulls y buscar en la dignificació dels drets polítichs la verdadera regeneració.

Mentres los candidats tingan a son servey un estol d' obrers pera treballar las elecciones; mentres hi hagi qui té prou poch escrúpols pera comprar votos; mentres representin los sufragis de tal ó qual població una insignificancia perquè poden esser compensats ab las actas de tal ó qual poble que tindrà en blanch lo cacich d' aqueix ó aquell partit y en definitiva las actas s' adjudiquen al Govern civil, hi ha que fugir d' aquestas elecciones.

Cada vegada nos produheixen major tristesa. Voldríam al poble educat, qu' exercís lo sufragi ab conciencia plena, y d' això, d' aquesta aspiració nostra, única ab que podria aquilatar-se la honradesa, 'ls mèrits y las condicions de cada candidat, a lo qu' ara passa, hi ha un abim.

Tots los partits tenian ja feta la composició de lloch per anar a las elecciones. Arreglos molt variats y sens altre objecte que salvar aqueix ó l' altre candidat, se 'n anaren per terra al sobrevindre la crisis ministerial. Per uns fou una gana, pels altres una desgracia.

Com per encant cambia la decoració y 'ls resultats han sigut tan diferents qu' es imposible veurer sens pena la mansetat y l' servilisme del poble devant de quin fant mol bé 'ls cacichs en creürers los amos. Al cap y a la fi ells son los que manan y del poble se 'n riuen.

Molt aviat lo poble espanyol serà cridat novament a las urnas pera la elecció de diputats

a Corts, elecciones de las que prompte sabrém lo resultat que han de donar, puig ja 's cuidará en Moret de fer l' encasillado, y salvas raras excepciones, qui té casilla está a sopluy y qui no 'n té 's mulla y es home a l' aigua.

Sols aixís se comprén que a Catalunya sigui 'l niu de tants *cuñeros*; sembla que ab això hem arreplegat la herencia de las antigas colonias y que impossibilitat lo Govern de satisfacer a sos acólits ab las actas de Cuba y Puerto Rico vulgui en l' actualitat fer aquest regalo a Catalunya.

Y aquí sí que la indiferencia deuria dexarse de recó. Passi que tant se 'ns ne doni que per regidors ó diputats provincials nombrin a uns ó altres, mes ab lo d' elegir forasters pera nostres representants a Corts no podém passarhi de cap de las maneres. La primera, la més trascendental condició que deü tindre un representant de Catalunya es esser català, puig si ho es, sigan las que vulgin sas ideas polítichs, no es tan propens a ajudar-nos a caure com 'si es foraster.

Més, pera las elecciones de diputats a Corts hi ha encara temps y podrém ocuparnos ab més calma d' aquest assumpto altre dia. Nostre misió avuy queda completa ab fer constar la indiferencia suprema ab que 's han celebrat las elecciones de diputats provincials, indiferencia que prova quant cansat está tothom de la funesta política centralista.

Si 'ls nous diputats, no obstant no representar la voluntat del major número d' electors, prenen sobre sas espalllas lo arrregar lo desordre dels serveys provincials, encara podrán conseguir la gratitud dels que tan poca fe tingueren en las elecciones; mes, hont nos atem, que si mal estavan en aquesta part, mal estarem si no estem pitjor.

Sapigut es que las donas guanyan en sensibilitat als homes, y aixís no té més d' estrany lo comentari que l' diumenge passat sentirem fer a unas senyoras a quinas la costum de anar a prendre lo sol després de dinar, las portá a passar per devant del Colegi electoral instalat a la Casa provincial de Beneficencia. No creyem que hi entenguessin rés en política, mes al sentir que per un vot oferían a un treballador duas pessetas, una d' ellas esclamá:

«Déu méu, quin mon! Aquí hi ha qui li sobran diners pera comprar vots; dintre d' aquesta casa, en cambi, hi ha centners d' infelissos que no tenen molts dias menjar, que van despullats. No sería mellor que 's diners empleats en vots y que casi tots van a fer cap a la taberna, s' empleyessin en fer bé al pobre, en socorrer als mateixos asilats de la Beneficencia?»

Tenia rahó la bona senyora; mes això que son bon cor li dicta, pels nostres polítichs es una heretgia.

LAS DARRERAS LLÁGRIMAS

A fóra lo vent tot xiulant movía una remor espantosa, al fer ballar las branças esmortuidas dels arbres tristos del passeig, llensant ab furiosa empena las pocas fullas que recordavan una hermosa primavera. L' aygua queya en silenci y pausadament fent regueróns pels empedrats; una pluja ensopida y monòtona com totas las d' hivern, se desprendia d' un cel gris sense estrelles, un cel d' anyorament y de tristesa. Los poch viandants aixoplugiats sota l' paraguas anavan passant depressa, y 'ls vigilants y serenos arrupits de fret y sò sota alguna portalada, cantavan las horas ab veu desentonada, augmentant la nota trista de la nit, mentres lo mon cobert de sombras y misteris semblava dormir en aquella nit que tenia quelcom de terrible.

A dalt dins d' una cambra iluminada per un llum tísich, hi havia un vell arresserat vora un braser y abrigat ab una manta. De colzes a la taula apoyava las galtes enfusadas ab lo puny de la mà y seguia ab la vista l' espurneix de las brasas, veient enlayar aquelles espurnas que morian tot just emprès lo vol. L' atmòsfera de malaltia que l' rodejava semblava pesarli, qu' ab l' olor d' àcid fènich y de medicinas mitj presas li feyan mancar ayre per respirar.

Mentres contemplava l' agonia del foc, regirava per la memoria 'ls recorts de sa curta primavera, y tot esboirant lo camí qu' havia recorregut ab llarchs anys de vida, li venian a sa fatigada memoria aquells dias felissos pas-

sats tan prompte. Y mirant ab tristesa'l foch, comparava sa vida ab la d'aquellas espurnas que per volar massa depressa morian més aviat. Aquell desengany que li esfulla sas hermosas il·lusions, com la flor que s'esfulla al ésser ferida pels ayres frets de Novembre. Aquella dona que l'havia fet somniar ab dol·sas esperansas y que l'abandoná desapareixent per sempre. Aquella dona tan idealisada per ell, tan pura, que s'ruborisá'l día que plé d'emoció y bategantli'l cor li declarava'l seu amor, s'enfonzá al poch temps al cau del vici, separantse d'ell, deixantli'l cor ferit y glassadas las esperansas.

Ja temps, lo gran remey pels mals morals, segons predicán los felissos de có's y ánima, li feu olivadar aquell contratemps; tots dos varen continuar la vida emprenent camins ben diferents. Lo brutit del mon, los negocis, la vista d'altras donas guapas lo distreyan, y als poch's anys recordava aquell pas de sa vida com una cosa llunyana mitj somniada, com un contratemps conseqüència d'una joventut ociosa y un xich massa tranquila. Mes avuy, al véures lligat en sa darrera malaltia, sentint ja'l trepij de la mort que s'apropava, se li tornaren a obrir las llagas mal curadas y pensava en sos primers amors, en aquellas nits hermosas d'estiu, en aquellas postas de sol tristas d'hivern, qu'entrelligadas sas mans ab las de sa estimada, veyá transcorre las horas felissas tot cantant á cau d'orella paraulas dolças y amorosas. Aquella darrera nit dixosa que plorant llágrimas d'alegria se juraren y perjuren estimarse sempre, jurament que tencá ella l'endemá mateix, allunyantse per sempre, acompanyada d'un home miserable, degradantse y embrutintse. Y desde aquell día ja no'n sapigué res més.

Mentrestant mirava'l pobre vell tristement lo foch, y comparant sa vida dixosa passada tan depressa ab aquellas espurnas que també s'fonia tan aviat, li rajaren dugas llágrimas cara avall, qu'eran l'adéu á la vida d'aquell sol qu'anava á la posta, que agonitzava á poch á poch al igual que'l llum tísich qu'illuminava la cambra, aquella nit de fret y de misteri.

JORDI DE MONTNEGRE.

Comentaris

La comedia del diumenge

En altre lloch ja dihém que lo més digne de notarse á las eleccions passadas, fou la més completa indiferència per part del públich.

Los interventors dels diferents colegis, se passaren tot lo dematí badallant mentres s'acostava l'hora de l'apat, únichs moments en que, al menys á l'entorn de la urna, hi hagüé relativa animació. No responem de la notició de classes, se declararen dinástichs.

Y no es estrany; tant lo *dinar* com lo *diner*, son cosas que fan miracles més grans que aquell dels pans y dels peixos. *Verbi gratia*: vostés passen á las dotze per un colegi, y la urna está buida; hi tornan á passar á las duas, y ja la troban plena á punt de sobreixirse. ¿Que com pot ferse això?... Lo *dinar* servit á dins y ls *diners* repartits per fóra ls ho espliaran.

Busquin pel cautó que vulgan, sempre resulta que ls cambis de govern, las eleccions y demés actes de *alta* política, tenen per fonament una qüestió de ventrell, una qüestió *alimenticia* que diria un company comentarista. Los uns s'afanyan per no deixar lo plat y ls altres passen engúnias per treure als demés de la taula del presupost.

D'escenas pintorescas, si se'n véuen aquests dias!...

Per cert que 'ns n'han contat una que mereix ser coneguda.

En un dels cassinos més aficionats á la gresca de las eleccions, un senyor de gegantina figura dictava cartas pels Alcaldes á varis escriptors. La véu del dictador, deya:

Querido correligionario: habiendo subido al poder nuestro partido liberal (coma).....

Un dels escriptors, que no déu estar gayre fort de gramática ó que tal vegada no tenia altra preocupació que l'apat del diumenge, va posar la *coma* ab totas las lletres y la carta aná á parar á las mans d'un Alcalde dels més entusiastas en lo ram de tupidadas.

Al rebre la missiva, l'home ja havia sopat; però al llegir aquell *coma* tan terminant y expressiu, va cridar á la seva dona y li digué:

—Noya, haurás d'encendre'l foch.

—Y això, que no't trobas bé?

—Sí, però haig de menjar alguna cosa.

—Regna Santíssima!... Si ara acabas de sopar y t'has atipat com un galifardèu!...

—No hi ha més; m'ho manan de Tarragona y s'han d'obehir las ordres del quefe. Ja faig bé jo de deixarme sempre un budell buyt....

Y vá tornar á sopar tan tranquilament.

La brivalla, que tot ho bescant, diu que á l'endemá anava dihent pel pobre:

—Lo pare sempre que puján los séus sopa dos cops!....

Poch à poch....

En un dels darrers consells de ministres se va parlar llargament de las eleccions de diputats á Corts y dels presuposts. Uns ministres opinan per fer aviat las eleccions y presentar nous presuposts avans de l'estiu, y ls altres, los més, creuen que no convé anar depressa, *por que sería peligroso dejar presentados los presupuestos antes de las vacaciones de verano por el clamoreo que levantarían los intereses heridos, y que presentándolos en Octubre se aprobarían como y cuando se pudiese.*

No soch aficionat á fer juguescas, però m'jugaria una uns contra un *perro chico*, que prevaldrá la opinió dels últims y que ls presuposts los presentarán quan no hi hagi temps de discutirlos ni aprobarlos; la feyna de mal fer sempre s' deixa pel últim.

Però lo que 'ns ha posat la pell de gallina es allò dels *intereses heridos*. O no hi entenem res ó aquestas duas paraulas volen dir que encara no han apretat prou lo caragol y que en los próxims presuposts donarem uns quants toms més á la premsa pera acabar d'escorrer los poch's diners que quedan als contribuents.

Los interessos dels que pagan sempre'n surten geperuts de las mans dels nostres politichs, puig los interessos dels que cobran son *sagrats* y no hi ha que pensar que sigan *heridos* ni en los vinents presuposts ni en cap; son interessos *creados* y no's poden tocar.

Preparém, donchs, la bossa, que ls liberals també farán economias.... establint nous impostos.

Apóstoles y mártires (?)

D'homes de barra per desgracia estém massa acostumats á véuren en aquest país deixat de la mà de Déu, però de gent barruda com los romeristos y especialment los romeristas de Barcelona, no creyem véuren en nostra vida. Y sinó vegin nostres llegidors lo següent telegrama qu'han enviat los del *Comité Democrático* al seu insigne quefe:

Vuestros recientes declaraciones justifican una vez más la nobleza de miras y el leal proceder de todos vuestros actos.

Habéis desdenado el poder en la última crisis, antes que dar al traste con los principios de libertad y democracia hoy encarnados en el país, constituyendo la verdadera opinión.

Ara vegin qui parla de *nobleza de miras y de leal proceder*, ab una frescura qu'encanta; una gent que té'l sentit comú á can Tunis, que parla sempre del que no té y ni sisquera coneix per las cubertas. Qu'ell ha *desdenado el poder*, lo gran pallasso que ha volgut sempre convertir l'Estat en un circo equestre, que faria cent mil figueretas seguidas encara que fos per agafar lo ab las dents com los que fan las foras davant dels babaus; l'home que no somnia altra cosa y que per obtindre'l no s'hi pensaria ni un moment d'enjagar á passeig á tots los demócratas que'ns han sortit á darrera hora per redimirnos y donarnos una llibertat, que, pobreta, encara déu portar bolquers; despreciar lo poder, quan se veyá ab prou coratge per governar ab las mateixas cort's conservadoras. May es tant veritat com era aquell adagi; la guineu quan no las pot haver diu que son verdas.

Y aném continuant que la cosa s'ho val. *Este sacrificio que no se ha llevado a efecto por ninguno de los partidos turnantes tendrá su verdadera recompensa, porque si vuestros partidarios le reconocen como indiscutible jefe, dispuestos a ser, más que apóstoles, mártires de nuestra causa, la patria apreciará quien es el único profeta que la habla con el lenguaje de la verdad y quien es el solo hombre que en estos tiempos de venalidad política puede libertarla del yugo rutinario y de compadrazgo de sus malos gobernantes.*

¡Ay Mare de Déu y quina feynada que tindran més pesada los que'n aqueixos temps se dedican á escriure calendaris! ¡Pobrets!, encara esperém veure al senyor Vilalta y demés *compañeros apóstoles y mártires* omplint los altars de las iglesias, ahont de segur los hi farà companyia un senyó que passeja molt, y que s'ha fet *apóstol* perquè mira molt malament al govern. Per si'l cas arriba esperém que's recordaran una miqueta de nosaltres, que no ls volém cap mal, molt al contrari, á n'aqueixos *castellanos de Cataluña*, (com deya'l quefe) encara ls regalarem unas alas perquè semblin uns angelets tant bufons com aquells que pintan á las alegorias.

Seguid invariablemente por ese camino, que si al huerto vais y allí os prenden, en el huerto nos prenderán.

Nuestro entusiasta elogio, por rechazar el poder, siempre que, como en la última crisis, el alcanzarlo cueste la libertad de acción, el falseamiento de la verdad y el atropello de nuestra conciencia política.

—Por el Comité provincial, Vilalta.

Per més qu' això del *huerto* no es gayre bonich (encara que fá demócrata), no sabém que dimontri hi volen anar á fer á l'hort, si á pasturar, ó á menjar presecchs, ó bé á veurer si estan prou maduras las figas; no sabém si hi volen anar á fer bestiejá l'hortolar, ó á sufrir *el martirio*, (diu que serán *mártires*), penjats en algun circre. De tots modos això de *si al huerto vais me fa'l cfecte d'allò al campo don Nuño voy...*

Y prou broma que massa ni deu haver fet D. Paco á costellas d'aqueixos benèhits, que sembla que may se'n hagi de perdre la mena.

Política alimenticia

Deyan los diaris que al sapiguer Sagasta que havia arribat á Madrid un tren plenissim de gent exclamá: *Dios me valga; todos caerán sobre mí!* Així devia succehir, puig hi hagüé durant 3 ó 4 dias un grupu bastant numeros á la porta de cá'n Sagasta esperant lo que sortís ó entrés pera demanarli un *destino*.

Afa no parlém de las mils y mils personas que hi ha á Madrid, sense modo de viure conegut, que van tot lo día darrera d'aquest y de l'altre personatje pera que ls empleyin en qualsevol oficina de l'Estat. La política alimenticia ha arribat á un extrem tal, que grossos y petits, gent de carrera ó sense carrera, no daleixen més que pera cobrar de l'Estat y viure ab l'esquena drete sense gayres mals-de-caps.

Antigament hi havia, especialment á Catalunya, un xich més d'educació individual, y avans d'acceptar un employe de l'Estat, s'apellava á tots los recursos que oferian la industria, lo comers ó l'agricultura. D'aquí vingüé que en las oficinas públicas no hi havia catalans ó molt poch's y que lo mateix succehia entre la oficialitat de l'exèrcit; los catalans no hi veyan cap pervindre en un sou fixo, y ovrant horitzons més amples, s'entregavan al treball ab verdader alé y entussiasme pere ferse una posició independent.

Aquesta condició del poble catalá, molt semblant á la del anglo-sajó, ha sigut l'origen de la prosperitat y de la riquesa de Catalunya; però la influencia anorreadora d'enllá'l Ebre ha malmés lo carácter catalá y avuy's troban arreu bastants empleats catalans y dintre l'exèrcit hi ha bon nombre de joves, que més s'han estimat agafar lo sabre que no dedicar lo seu talent á la agricultura, la industria ó lo comers.

La mania de cobrar de l'Estat en totas las sevas manifestacions s'ha extés tant en tot arreu, aquí menys que'n las demés regions, afortunadament, que avuy per avuy lo personal s'emporta vuit dècimas parts del presupost ó més.

Y lo més grave de tot es que no s'hi posa remey y que cada día's crean nous empleos pera matar la fam de tanta y tanta gent com hi ha que no tenint aptitud ó valor pera lluytar treballant y produhint riquesa, no trovan altra solució al problema de la vida, que demanar un lloch en la gran casa nacional de Beneficencia.

Si segueix així, arribarem á no trigar gayre que ls que cobrarán serán molts més que ls que pagarán, y que no havent qui produheixi, s'estrancarán totas las fonts de riquesa.

"Prueba de amor"

Així's escriu la historia.

Después dió cuenta—en Moret—de los datos electorales recibidos hasta ahora en las elecciones provinciales, mostrándose satisfecho de que á pesar de que todos los alcaldes eran del tiempo de los conservadores, el país ha dado una prueba de su amor á los liberales, habiendo conseguido estos mayoría.

Ja ho veyem; lo pays ha donat una prova d' *amor* als liberals.... votant com un sol home á favor dels seus candidats.

Si arreu ha succehit lo d'aquí, no déu ésser lo pays lo que ha donat la *prueba de amor*, sinó *ls tupins*, que ara y sempre han tingut y tenen una *debilitat* pels liberals y pels conservadors.

Y lo més celebèrrim del cas, es que quan puján los liberals, los conservadors s'enfadán perquè aquells no han obrat ab legalitat y quan los conservadors son al poder, los liberals fan dos quartos del mateix.

Aquí, no obstant, tan molt mal fet los diaris en retréures aquestas cosas, perquè tots van á una, ab lo qual proban més que may l'*amor* que's tenen uns als altres y no está bé que després se tirin los plats pel cap.

Si'l pays tingüés ánima pera manifestar lo seu veritable *amor*, ja faria temps que de tota la patuleya política no'n quedaria ni rastre, ni veuriam avuy á politichs desvergonyits, explotantnos á tots de la manera més escandalosa, y no contents ab això encara se'n befan y's posan l'*Inri*....

Sòrt que tot això no durará gayre.

Un que calla y un qu'enrahona

En Silvela está esma-perdut; la darrera crisis'l ha deixat tan abatut que no sab ahont vá ni lo que té de fer, y lo pitjor de tot es que fins ha perdut el *habla*, cosa tan extraordinaria que no s'havia vist may, puig los nostres politichs podran perdreho tot, fins las colonias, però lo qu'es la xerrameca no la perden ni que'ls matin.

Los séus entussiasmas admiradors volian obsequiarlo ab un ápat que siscents péus de persona—dispensin que fassi ls comptes com los portugueses—pera donarli lloch á fer declaracions; però en Silvela digué que no tenia gana y ho deixaren correr. Ha vingut després la junta ordinaria del Círcul conservador y allí solzament deixá escapar quatre paraulas recomanant la unió de tots; que las actuals circumstancies no eran las més apropósit pera fer declaracions y que ara convé meditar molt *para deducir enseñanzas de lo pasado*. Pera meditacions estém, devian pensar los que han perdut la nòmina, però fentse superiors á las desgracias, aplaudiren esbojarradament á en Silvela, pera encoratjarlo, ja que'l veyan tan aclaparar, que feya llástima.

En cambi Romero va enjegar als séus un discurs de *tonos subidos*. Aquests últims temps semblava que'n Romero s'havia tornat moro de pau y ja no parlava de *liberté, égalité y fraternité*; però sembla que'n la darrera crisis los comptes no li han surtit ó bé que vol fer la por pera arrearplegar major número de *casillas* en la próxima farsa electoral, lo cert es que'l d'Antequera s'ha tornat á sentir demócrata y ha tingut uns atreviments.... que fan esgarriar. No copiarem més que'l *últim periodo*.

Pero—añade—acudiré á todos los medios si se nos persigue sistemáticamente. Entonces os diré: Perded todas las esperanzas puestas en la Monarquía; no cabemos en ella.... (Frenéticos aplausos y aclamaciones)

Si, home, si; no hi ha de *caber?* Tot s'arrejará pera que no hi hagi semblant desfet; y en lloch dels sis partíquins que ja té senyalats pera la próxima temporada teatral, n'hi *encasillarán* dotze y en paus. Qu'es lo que's tracta de *demostrar*.

Notas d' Art

Quan un recorda la vida de miseria que tingueren de passar los famosos pintors francesos Millet y Corot, y'l meynspréu ab que fou mirada per tot França la superba tasca del gran Puvís de Chavanes durant los millors anys de sa existencia; y tants y tants d'altras á tot arréu, quinas obras, després d'haver sigut rebudas ab la més gran indiferència per part de tothom, del públich y de la crítica; després d'haver sigut rebutjat lo seu treball com cosa inútil.... obras que més tart, moltas vegadas un cop finats aquells que las crearen, han assolit los lloch's més eminents en lo pinácul de la gloria, se sent en lo fons de la conciencia cert temor d'haver contribuít á soterrar la fama á que tingueren perfecte dret á gaudir durant la seva vida aquells mártirs de la bellesa.

Gayre bé sempre que s'obra una exposició de Bellas Arts sentim cantar á chor, públich y inteligents, aficionats y crítichs, que res hi ha de nou en lo certamen. S'alaba ab certa reserva la obra d'algun mestre que á fora de lluytar ha guanyat pam á pam lo lloch qu'ocupa: s'engegan quatre frases rebuscadas al que já es á dalt de tot,—per valer propi ó dels altres,—dolentsen al mateix temps de que no hagi encertat prou la cosa, ó de la seva tendencia á fer bacanyas demunt dels llores guanyats. Algun qu'altre s'aventura á probar sòrt fent de profeta davant dels atreviments d'algun principiant, atreviments d'una malicia ignocenta, fruyt d'una poca experincia que, junt ab las profecias, si no reportan cap bé tampoch fan mal á ningú....

Més, tocant á *reventar*, senyors, per part dels crítichs d'ofici s'obra ab una lleugeresa que fá vindre csgarriansas.

Mentres no s'ha alsat la véu de la fama pregonant la supremacia d'un artista, no li passará la crítica lo més insignificant esforç per fugir de la rutina: las faltas més petites de dibuix.... de perspectiva.... li serán bescantadas, y la seva sinceritat será posada en tela de judici....

Y no hi heuria res que dir si's midés á tothom ab la mateixa mitja cana.

Perque, senyors, aquesta mateixa crítica, tractantse de las grans obras qu'in valer han sancionat tota una serie de generacions, fá llástima de veurerla com se contradíu, repartint cops d'incens á tort y á dret sense saber lo que s'fa, alabant las faltas de perspectiva, y'ls desdibuijos, que son las únicas lletres qu'ells entenen en las páginas de l'art, y no'n llegirian d'altras si no'ls fés obrir los ulls de l'enteniement una véu que, nifgu, ningú sap d'ahont ha sortit.

Potser es una part inconscient del poble qui l'aixeca aquesta véu; no ho sé....

Deixem, donchs, que els qui trou á flor d'art las figuras dels grans mestres.

QUIQUET.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 17.—Sts. Patrici b., Joseph d'Arimatèa cf. y Gertruís de Brabante.—Dillúns, 18.—Sts. Gabriel arcángel, Faustina vg. y'l beat Salvador d'Horta.—Dimars, 19.—St. Joseph patró de l'Iglesia catòlica.—Dimecres, 20.—Sts. Nicet b., Ambrós de Sena d. y Claudia, Eufemia y Teodosia mrs.—Dijous, 21.—Sts. Benet y Lluçicí abs.—Dijous, 22.—Sts. Deugracias y Benvingut bs., Basili pbr. y Catarina de Génova vda.—Disapte, 23.—Lo beat Joseph Oriol cf. y Sts. Fidel, Victoriá y Pelagia mrs.

Quaranta horas continuan á l'Iglesia de Religiosas de Sta. Clara y comensarán dijous á l'Iglesia d'Oblatas del S. S. Redemptor.

NOVAS

La Junta Directiva de l'«Associació Catalana de Tarragona y sa Comarca», convida á tots los socis á la festa íntima que tindrà lloch aquesta tarde á las cinch en lo nou local de l'Associació, ab motiu d'esser rebuda l'Agrupació «Jovent Catalanista».

Aquesta tarde tindrà lloch en lo nou local de l'«Associació Catalanista» d'aquesta ciutat una festa íntima ab motiu de rebre oficialment la Junta Directiva á la novella Agrupació que ab lo títol «Jovent Catalanista» acaba de constituirse.

Forman lo «Jovent Catalanista», una nombrosa munió de jovenets de las familias més distingidas de Tarragona, que sentint ja correr per llurs venas la sanch catalana qu'heretären dels braus defensors de la nostra Pátria, venen ab fe y entussiasme á ajudarnos en la honrosa tasca del desvetllament del nostre poble.

Sian benvinguts los joves catalanistas als qui donem una forta abraçada de germanor, desitjantlos decisív y fermesa pera treballar en la santa causa del deslliurament de Catalunya.

No voldriam que vinguessin may eleccions pera no veurer y presenciar los espectacles que'ls politichs d'ofici y la premsa, á ells devota, donan al públich. En aquestas circumstancies tot surt; mentidas, insults, vidas privadas y tota la bruticia que sembla que tingan magatzemada pera escamparla á la vista del públich, com si aquest tingüés la culpa de las sevas miserias y del seu rebaixament.

Tampoch voldriam que n'hi hagués may d'eleccions com las que ara s'estilan, pera no

veurer entre las estretas mallas de la politica barroca y corrompuda que desgraciadament patim ja fa anys, a alguna qu' altra persona de reputació immaculada, que s' deixa portar per bondat de cor y per no sapiguer dir que no a las instancias d' amichs poch escrupulosos y de «manga ancha».

No volèm dir ab això, que las personas honradas s' hagin d' estar a casa contemplant estóicament com los desvergonyits s' apoderan de tots los llocs públics, no; però tampoch deuen permetre que las emboliquin y las fassin anar de brasset ab personas que tothom bascant, que pública y privadament deixan molt que desitjar, y que, moltes vegades, si ns demanessin una pesseta no ls hi fariam pas.

La vida privada respón de la vida pública, pesi als aixerits que sostenen qu' una cosa res té que veurer ab l' altra. Lo qui dintre l' terreny privat es un pillet, en lo públic no serà certament una persona honrada, y d' aquí que s' fassi necessari separar lo brut de lo net y deixar completament sols als que no gaudeixen massa bona reputació, y aplegar las foras dels ciutadans verament honorats, pera, arribada l' ocasió, escombrar de tot arrèu, a la patuleya que ns empobreix y que ho tracta tot com a país conquistat.

De la «Unió Catalanista» y de l' «Agrupació Catalanista» de Sitges hem rebut atentas invitacions pera concórrer al «meeting» de propaganda catalanista que tindrà lloch en aquella vila avuy a dos quarts de quatre de la tarde.

L' «Associació Catalanista de Tarragona y sa Comarca» y Lo CAMP DE TARRAGONA, en la impossibilitat de poder assistir personalment a dit acte, li han enviat la seva adhesió.

Un diari de la localitat, del divendres passat, publica un solt dihent que l' alcalde de Reus, ha presentat la dimissió del seu càrrech, «creyendo cumplir con el deber de delicadeza, que pesa sobre todo funcionamiento público, que desempeña un cargo de confianza cuando sobreviene un cambio de situación política» y acabant aixís, «aplaudimos la resolución del señor Muñoz, cuya conducta es digna de ser imitada».

Aqueixa es una manera molt «indirecta», de demanar a l' alcalde Sr. Ixart que presenti la dimissió. Està vist que l' rector no s' recorda de quan fou escolà, y si l' esmentat diari no té memoria, que mengi cuas de pansa, puig tothom recordarà que quan caigué'n Sagasta y pujá'n Silvela l' any 99 y era «entonsas» alcalde d' aquesta capital lo Sr. Malé, no se l' hi va pogueu fer deixar la vara ni ab fum de sabatots, desguittant lo marro «por no haber cumplido con el deber de delicadeza» als silvelins d' alashoras. No es estrany donchs, que'l Sr. Ixart fassi lo mateix, tornant a la pítarra als de l' actual situació per allo que dihen els castellans, de «jojo por ojo» y «diente por diente».

Això la «política» s' ho porta.

Havent tornat lo Catalanisme a la vida legal y activa ab motiu del restabliment de las garantías, l' Associació Catalanista de Tarragona y sa Comarca, d' acord ab l' «Unió Catalanista», té en projecte gran nombre d' aplechs de propaganda que tindrán lloch en diferents pobles del Camp.

Lo primer, se celebrará a la important vila de Vilallonga, si pot esser, lo diumenge vinent dia 24, prenenthi part entusiastas companys de diferents comarcas de Catalunya.

No podèm donar avuy més detalls perque s' estan fent encara ls treballs preliminaris. Lo únich que podèm assegurar és que l' aplech de Vilallonga revestirá gran solemnitat y importancia.

Si las noticias que fan correr los seus amichs se confirman y l' Sr. Malé es nomenat Alcalde, com es tan aficionat a fer obras, n' hi recomanem dugas que son de suma necessitat, y que, per altra part, no serán sinó continuació de las que va fer l' altra vegada que va ocupar la presidencia de l' Ajuntament.

Nos referim a l' arreglo del passeig central de la Rambla de Sant Joan, que necessita una urgent reparació—això sí, procurant que no surti tan carregat lo gasto com l' altra vegada que costá si mal no ns recordem set mil y pico de pessetas,—y fer que la font que va posarse a la Plassa de Prim, també obra feta en lo temps del Sr. Malé, serveixi pera lo que deu servir, es a dir, pera assurtir d' aygua al vehinat.

La font ja li van posar; mes com no s' cuidaren de dotarla d' aygua, resulta que sols serveix per nosa, y tingas present que bons quartos va costar.

Ab motiu del restabliment de las garantías constitucionals, ha tornat a surtir lo diari catalanista «La Veu de Catalunya».

També s' anuncia que dintre de poch reapareixerá l' setmanari «Lo Catalanista» de Sabadell.

Molt nos complau poguer donar aquestas novas, que ab las que anirán seguint, vindrán a demostrar com dos y dos fan quatre qu' era una veritat com un temple allò que digué'n Silvela: «puedo vanogloriarme de haber ganado el pleito del Regionalismo».

¡Déu lo fassi bô.....

En lo concert celebrat lo dijous passat en lo teatre del Liceo de Barcelona, pogué esser cantat novament l' himne nacional «Los Segadores», tan prohibit mentres durá la suspensió de garantías constitucionals y l' estat de guerra.

«Los Segadores» foren rebuts ab gran entusiasme per la distinguida concurrència que omplenava l' teatre, que tributá una delirant ovació al «Orfeó Catalá» obligantli a repetir-los fins a tres vegadas.

L' estrofa que verdaderament electrísá al públich, segóns los periòdichs de Barcelona, sigué la que comensa «¡A las armas catalans!».

Avuy a la nit, se celebrará en la simpática Societat «Centre Catalá» la representació del magnífich drama catalá de l' iluстре Balaguer, quin titol es «D. Joan de Serrallonga».

Com l' obra fá ja alguns anys que no s' ha vist representada en aquesta població, es ben segur que l' «Centre» s' veurá avuy plé a vessar de distingida concurrència desitjosa d' aplaudir la hermosa obra fruit d' un dels més ilustres fills de Catalunya.

L' obra ha sigut presa ab amore pels senyors aficionados d' aquella casa, no essent donchs aventurat dir que l' éxit més entusiasta coronará ls esforços de tan estudiosos com constants artistas.

Lo dimars de la setmana entrant, diada de Sant Joseph, tindrà lloch al teatre de l' Ateneu una escullida funció a benefici del simpático y estudiós aficionat don Emili Alexandre.

Se posarán l' obra catalana en tres actes del malaguanat Frederich Soler «Las joyas de la Rosa», y la pessa castellana «Los dos sordos».

Las molts amistats que ha sapigut guanyarse l' senyor Alexandre fan preveure que la nit de Sant Joseph estará plé l' teatre de l' Ateneu.

Lo jove pintor tarragoní en Pere Ferrán ha obtingut en los examens de febrer, a l' Academia ahont está prosseguint los seus estudis a Madrid, un diploma de primera en la classe de perspectiva y un altre de segona en la de colorit.

Tenim també noticias que l' esmentat pintor está treballant de ferm en un quadro que destina a la próxima Exposició nacional de Bellas Arts.

Felicitem de tot cor a l' amich Ferrán, desitjantli al mateix temps forsa avensos en lo seu art, pel qu' ha demostrat sempre reunir molts y envejables condicions.

Los Srs. Soler y Más fabricants del acreditat licor «Los Segadores» que ab poch temps ha conseguit ferse lloch entre los licors similars, per lo exquisit de son paladar, han tingut l' amabilitat de obsequiarlos per mediació de son representant en aquesta D. Antoni Verdu, ab un bonich y artistich anunci de dit licor.

Com ja s' anunciá, diumenge passat quedá instalada la Exposició artística que ha organissat lo Centre «Las Quatre Barras».

Cada dia s' veu més concorregut l' esmentat Centre a fi d' admirar las nombrosas obras d' art allí exposadas, qual numeració de quadros passa de 90, a més de una colecció nombrosíssima de dibuixos, estudis y apunts de distingits mestres y d' aprofitats deixebles.

Forman part també de la exposició una preciosa colecció de treballs de talla y un acabada esculturaria—medalló, completant l' exhibició uns artistichs jaspis y marbres.

Lo dia de Sant Joseph, clausura de la exposició y ab motiu de celebrar lo según aniversario de sa fundació prepara, «Las Quatre Barras» una vetllada a la que a més de distingits literats tarragonins, hi pendrá part ab son concurs una de nostras societats chorals.

L' acreditat establiment de seller, objectes de viatge y efectes militars de nostre amich en Grabiell Coca, s' ha traslladat al mateix carrer comte de Riús, 7. Lo nou local está decorat ab gust y com los establiment dels grans centres de població compta ab grans existencias y un variat y elegant assortit d' objectes de fantasia que recomanem a nostres suscriptors.

Un estimat amich y suscriptor de Vilarrodona se ns queixa de que s' passa de vegadas duas setmanas sense rebre lo nostre periòdich.

Com nosaltres li enviám ab la puntualitat deguda, fem pública aquesta reclamació pera que arribi a coneixement de qui siga, debent fer constar ademés, que si hi ha algun empleat de correus de fóra, que vulga llegir Lo CAMP, no té més qu' indicárnosho, que nosaltres li enviarem ab molt gust.

Lo diumenge dia 24 d' aquest mes, tindrà lloch a Bellvis (Lleyda) un important «meeting» de propaganda catalanista que promet donar grans resultats pera la nostra causa.

La companyia arrendataria de consúms que «patirem» a Tarragona, está fent de las sevas a Madrid ahont hi hagué un verdader motiu per los grans abusos que cometen una gent que no més vá dreta al seu negoci.

Deu fassi que no ls tornem a veurer per aquí.

L' acreditat establiment de begudas d' aquesta ciutat, nomenat «La Bateria» ha rebut un gran assortit de licors de totas classes pera la vinenta y popular diada de Sant Joseph.

En lo local del «Centre Catalá» de Sabadell, que resulta insuficient per lo gran nombre de socis ab que compta, s' hi están fent importantíssimas reformas; qu' aumentarán en un cinquanta per cent la seva capacitat.

Quan estigan acabadas las obras es molt probable que s' inaugurin ab una festa en la que hi serán invitadas totas las entitats adheridas a la «Unió Catalanista».

Segóns llegim en un confrare, las companyas de navegació que fan lo servey de cabotatge, han rebaixat l' augment del io per 100 dels nòlits que varen establir quan la puja dels carbóns.

Molt aviat s' estrenará en lo teatre de Novetats de Barcelona per la companyia de la notable actriu Sra. Vitaliani, lo drama inédit de D. Angel Guimerá «Arrán a terra», traduhit al italiá.

Tenim las millors noticias de la nova producció del Sr. Guimerá.

Programa de las pessas que executarà avuy la música de Almansa al passeig de Sta. Clara:

- 1.ª «La alegría de la huerta», pas doble.
- 2.ª «Un día en Viena», obertura.
- 3.ª «Reoles», valsos.
- 4.ª «La coqueta», dansa de clarinet.

¿Qui es que per edat que tingui no voldrá conservar lo primitiu color dels seus cabells? Pera conseguirlo lo perruquer CASALS posehix un procedimient indi, purament vegetal, que no taca en lo més minim lo cutis, reproduceix lo cabell y priva sa caygada.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

ENCANT

Tindrà lloch en lo despach del notari d' aquesta ciutat D. Simó Gramunt, al dia 29 del corrent mes, desde las 4 y 7 de la tarde, de las fincas següents:

- 1.ª Una casa situada a la vila de Constantí, carrer Major, número 18, coneguda per «Casa del Delme», que té planta baixa, en la qual hi ha quatre cubs y un pis.
- 2.ª Altre casa a la propia vila, carrer Major, núm. 23, que consta de planta baixa y dos pisos.
- 3.ª Altre casa a la mateixa vila, carrer del «Castillo», número 32, composta de planta baixa, un pis y corral.
- 4.ª Una pessa de terra al terme de Constantí, partida de la «Gavarra», vinya y un olivé; mideix una extensió de 90 cèntims de jornal estadístich, iguals a 54 áreas, 66 centiareas; y
- 5.ª Una fàbrica farinera al mateix terme de Constantí, partida de «Centellas» coneguda vulgarment per «Molí de Reus». Té tres cosos d' edifiç, un que consta de tres pisos en lo que s' troba establerta la maquinaria del sistema «Austro-hungar» en perfect estat de funcionar y té ademés tres molas y ls correspondents aparells pel purgat y neteja per ab d' ls sistemes, que poden funcionar a un mateix temps. Té un motor hidràulic a turbina, sistema Planas Flaquer y C.ª, ab una forsa de 60 caballs. Té ademés al costat la casa pera l' funcionament de la fàbrica, una màquina de vapor, de 25 caballs nominals de forsa, sistema Kuban, calderas Alexander. Hi ha ademés una casa habitació pels empleats, un despatx, una pèlota de tennis, un magatzem d' articles diversos, un taller, un forn, un secador, un motor per la màquina pera la neteja dels blats, ocupant lo edificat una superfície de 7.200 pams quadrats, equivalents a 273 metres y 78 decimetres també quadrats. Se troba també agregada a dit molí, forment ab ell una sola finca, una petita porció de terra d' hort, de cabuda 34 cèntims de jornal estadístich, ó sigan 20 areas, 68 centiareas. Juntament ab la finca s' ven lo dret a utilitzar sens limitació de temps ni de quantitat, las ayguas del riu Francolí que s' recullen per medi d' una presa y d' una cequia, antiquíssimas. La producció de la fàbrica pel sistema «Austro-hungar» es diàriament de 20.000 kilograms de blat y la de la fàbrica pel sistema de molas es de 5.500 kilograms.

Lo plech de condicions y ls títols de propietat se troban de manifest en lo despach del referit notari tots los dias feyners de 8 a 1 del matí y de 4 a 7 de la tarde.

Joan Ruiz y Porta

PROCURADOR

Sant Agustí, 13-2.^{on}-TARRAGONA

DEMANEU ELS SEGADORS

exquisit licor popular de Catalunya.—SOLER Y MAS.—Vilafranca del Panadés.

Se recomana a las personas de bon gust per competir per sa classe y finura aromática ab los mellors de l' extranger.

En la mateixa fàbrica dels Srs. Soler y Mas s' elaboran un gran assortit de anissats fins, con los anomenats «Llobregat» y «Bretón» (especialitats de la Casa) y també Cognachs, Absentas, Roms y Escarxats a preus baratíssims.

Demaneulos als Cafès, Ultramarins, Botillerias y establiment de begudas.

Representant a Tarragona: **Antoni Verdú.**

Pèrdia

S' ha perdut una gosseta d' un any, color roig, cap y potas blanques Té 4 caixals. Qui l' hagi trobada pot dirigirse a la plassa de las Cols, núm. 1.

Forn

de couer pa s' cedeix en condicions ventajosas, punt centrich; informaran a la administració d' aquest periòdich.

CONFITERIA

DE CABRIÉ GERMANS
34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establiment s' hi trovará un gran assortit de galletas, vins y licors de totas classes, tant del país com del estranger a preus sumament reduhits.

Especialitat en encàrrechs pera casaments y bateigs. Avisant ab anticipació s' elaborarán los exquisits dolços inglesos BATS VICTORIAS y BLOCH JANOHAS.

Especialitat en el saborós pastel ESPOA-RUS.

La promptitut

Lo recader diari de Tarragona a Barcelona y vice-versa, Andreu Canyellas, ofereix sos serveys a preus módichs, a totas las personas que s' dignin honrarlo ab sa confiança.

Serveix tots los encàrrechs a domicili. Punts ahont s' admeten: Tarragona, plassa de la Font, núm. 28, (barber) y carrer d' Apodaca núm. 1, tenda.—Barcelona, Hospital 2 y 4 y carrer Filateras núm. 3, davant la plassa del Angel.

FABRICA DE GEL

DE Emili Turró

SANT MIQUEL, 31, TARRAGONA

Se recomana per la baratura dels preus y la promptitut del servey a domicili.

Gabinet Oftalmològich

DEL METJE OCULISTA

D. J. MIRO

Oculista del Hospital de Sant Pan y Santa Tecla Unió, 7, primer, Tarragona

Consultas de 9 a 11 y de 3 a 5.—Gratis pera ls pobres de 12 a 1.

Tractament especial para la curació de las granullacions.

A Reus: dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde, Arrabal de Santa Ana, 1, primer, cantonada al carrer de Monterols.

CENTRE VITÍCOLA AMPURDANÉS

Vivers y plantacions de ceps americans

LOS MES IMPORTANTES D' ESPAÑA

Empelts, arrelats, estacas, planters pera terras callissas.

ESPECIALITAT EN EMPELTS
DEMUNT VARIETAT DE SELECCIÓ

BARNEDA Y LLONCH

PROPIETARIS VITICULTORS

FIGUERAS (Girona)

DEMANIS LO CATALECH DE 1900-901 Y FOLLETO DESCRIPTIU

Pera tots los ports de Galicia y d' Asturias, sortirà d' aquest port lo dia 22 lo vapor **CARMEN ROCA** capitá D. Guillém Company, admetent càrrega pera dits ports.

Son agent: D. Joseph M.ª Ricomá.

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilas, Malaga, Cadiz Vigo, Carril, Villagarcía, Corunya, Marín, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander y Bilbao, sortirà lo dia 21 de Mars lo vapor **CARMEN** capitá Eloy Manso, admetent càrrega y passatgers.

Lo despachan sos agents Srs. Fills de Benigno Lopez.

Ibarra y C.ª de Sevilla
Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao. Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d' aquest port lo dijous dia 21 del corrent lo vapor **CABO QUEJO** son capitá D. Pere Beascochea, admetent càrrega y passatgers pera ls citats ports.

Lo despachan son consignatari D. Marian Peres.

SERVIZIO MARITTIMO A VAPORE

Pera San Remo, Porto Maurizio, Oneglia y Génova, sortirà d' aquest port lo dia 23 del corrent, lo vapor italiá **UNIONE** capitá Corsanego, admetent càrrega pera dits ports.

Lo despachan l' seu Agent D. Enrich Terré Astó.

Companyia Valenciana de Navegació

Linia regular de grans vapors

ENTRE Espanya y las costas de Franca e Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Jativa, Alcira, Grao, Martos y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona directament pera

Marsella y Génova

los dimars de cada setmana.

Pera **Niza, Porto Marizio, Oneglia y Liorna** los dimars de cada quinzeza.

Pera **Valencia, Alacant, Almeria y Málaga** los dijous de cada setmana.

Directament pera

CETTE

sortidas setmanals tota época del any.

S' admet passatge y càrrega a nòlits reduhits.

S' admet càrrega ab nòlits seguits y coneixement, directe pera New-York, Nápols, Bari, Siracusat Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong.. ab trasbord a Génova.

Agent: **D. Antoni Mas y March** Plassa d' Orléaga, 1, Tarragona, Teléfono num. 34

Xampany CATALUNYA, MIRÓ Y TARRAGÓ.—Reus

Vegetals Tònics Estomàtics

FERRO, MANGANES, FOFATS DE CALS

Joves a l'edat crítica ab sang pobre, organisme desmillorat, grogó, cansament, irregularitat en sas funcions. Mes de 200 metjes han certificat sos resultats. Molt convenient a las senyoras casadas sens fills per anormalitat en sas funcions.

PÍNDOLAS DE SALUT TRAYNER (LA ROBUSTÉS DEL SEXE BELL)

Avivan l'apetit, modifiquen los temperaments raquitichs, desenrotllan forma y carns. Demáninse folletos ab instruccions al Vendrell, TRAYNER, farmacéutich.—Dipòsits: Madrid, M. García.—Barcelona, Societat farmacéutica, J. Uriach y C.—Dr. Andreu.—Successor de B. Bufill.—Saragossa, Vda. de Ramón Jordán.—Tarragona, Dr. Cuchí.—Reus, Sr. Carpa.—Valls, Sr. Tutusaus.—Vilanova y Geltrú, Demetri Galséran.—Tortosa, Farmacias.—Falset, Sr. Magriñá.—Montblanch, Srs. Casanovas y Sabaté.

DEU ANYS D' EXIT CONSECUTIU

Pepsina Pancreatina

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGON, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.
Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.
Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.
Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

Roba blanca, camiseria y géneros de punt QUINTANA y BUSQUETS

aizada de la Presó 7, y Plassa del Rey 2, Barcelona

Gran assortit en madapolans, telas y holandas de totes ampladas, mucadors en blanch y color, alta fantasia, articles alta novetat para camiseria; géneros de punt para senyora y senyor, inmens assortit en brodats.

ESPECIALITAT EN CAMISAS PERA FRACH Y VIATGE

TOTHOM FOTÓGRAF

A LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICHS

SEBASTIA CARDONA

Trobaran los aficionados a la fotografia un assortit complet de cambras, trespeus, cubetas, prempsas, escorredoras, dipòsits d' aygua, esfumadors, calibres, fanals de varias formas, cartolinas, paper citrat Lumiere, paper bromurat Mart, placas porcellanas, targetas postals sensibles, estereoscòpos y vistas estereoscòpiques y bany viratge combinat Dipòsitari del paper brillant Gelatina citrat de plata y allumina marca "Lambart".

Cambra instantánea. Llamp exprés	9 per 12 ab 12 chasis	70 pesetas.
" "	9 per 12 ab 6	45 " "
" "	9 per 12 ab 12	100 " "
" "	6 1/2 per 9 ab 6	10 " "
" "	6 1/2 per 9 ab 6 extra	13 " "
" "	9 per 12	70 " "
" "	9 per 18	110 " "

Tinch lo gust de participar a una nombrosa clientela, que ha rebut las cambras Stereoscòpiques (Delta-cartouche) ab propietat de pòguer aplicar placas y pelliculas. Premiada a l' exposició de París ab medalla d' or. Única casa a Espanya que s' troban en venda.

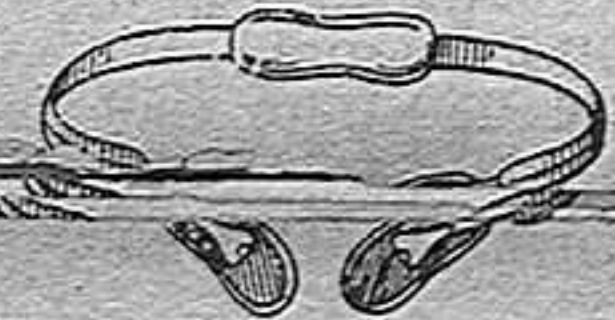
REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpid, no s' altera ni taca

PREUS SENS COMPETENCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI A DISPOSICIÓN DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLOZAGA, 9, TARRAGONA

Gran fábrica de braguers

Herniados (TRENCAIS)

Aquest establiment compta ab los avenços mes moderns y práctichs que la ciencia requereix para la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d' aparells ortopédichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.

Grans existencias en braguerets de goma para la curació radical de las trenaduras congénitas y adquirides de l' infancia y tot lo concernent a Cirujia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que dan tingut ocasió de coneixela, tant per los géneros de son cataléch com per los preus reduhits.

Pere Montserrat, Unió, 34-Tarragona

CONFITERIA

Joan Serra

23, COMTE DE RIUS, 23

En aquest antich y acreditat establiment hi trobaran un gran assortit de dolços exquisits y vins y licors del país y extranger de totes classes y preus. Serveys completis para casaments y bateigs.

Maquinaria agrícola, industrial y vinícola Complet assortit en ferreteria

Marceli Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l' important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructores d' aradas y bògits para fondas llauradas y demás máquinas agrícolas.

XAROP DE GLICEROFOSFATS TRAYNER

CALCI, SODI, FERRO Y MANGANÉS

Y XAROP DE GLICEROFOSFATS COMPOSTOS TRAYNER

CALCI, SODI, FERRO, MANGANÉS, QUINA Y KOLA.—LOS PRIMEROS PREPARATS D' AQUESTA CLASSE A ESPANYA

AUMENT DE FORSA VITAL Y REFORS DEL CAP

Se remetrá a qui ho demani l' estudi quimich-terapeutich dels mateixos, dirigintse a Trayner quimich-farmacéutich Vendrell.

Reaniman la nodrició nerviosa decayguda y estimulan sa activitat. Medicament para la Neuratonia, Mal de cap, Raquitia, depressió mental, disminució de la forsa muscular, dificultats gastricas en particular la dispesia fíatosa, l' embutiment després de menjar, la somnolencia y l' restrenyiment de ventre. En tots los casos exagerats de fósforo, fosfatúria, diabetes fosfórica, albuminúria fosfórica. Convalecencias de malalties graves, debilitat infantil, atrepsia, raquitisme, nerviosisme exagerat. Medicament d' estalvi en tots los casos de debilitat ja siga efecte de malalties Afeccions del cor, etc.

Dipòsits: Madrid, M. García.—Barcelona, Societat farmacéutica, J. Uriach y C.—Dr. Andreu.—Successor de B. Bufill.—Vilanova y Geltrú, Farmacia de Galséran.—Tarragona, Farmacia Cuchí y Mirambell.

Á CA 'L BOYRA

DIPOSIT DE GEL

Vins de totes classes. Refrescos y licors. Servey a domicili. Ressonpons tots los dias á preus molt aconmodat.

Unich representant de la cerseva Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIÁ DENTISTA

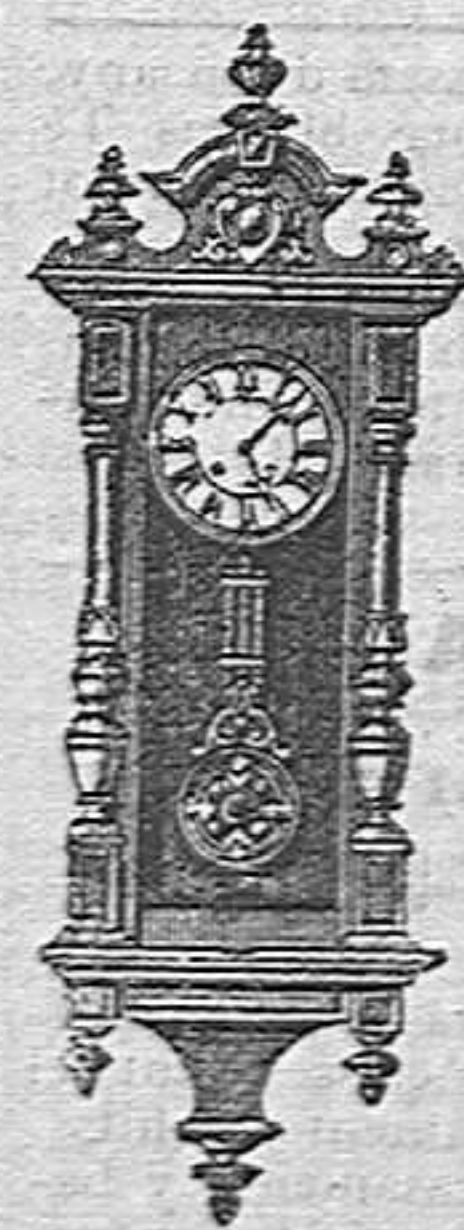
Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistas, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa a sos nombrosos clients y al públich en general, que relacionat ab las mellors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Para las operaciones odontológicas que dit senyor practica, compta ab tots los anestésichs fins al dia pòneguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS
Opera a Tarragona los dimars de las 9 del matí a las 5 de la tarde y los divendres de 3 a 5 de la tarde

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOL

RELOTGERIA

DE

F. RIGAU

14, Baixada de Misericordia, 14 TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totes classes y preus. Taller de composturas.

SABATERIA

DE

TERESA SALAS

MAJOR, 8 (Cantonada al carrer de Caballers)

Gran assortit de calsat negre y de color. Preus baratissims. Especialitat en los calsats a mida.

MEDICAMENTS GRANULATS

PREPARATS PER ANTONI SERRA

CARBÓ NAFTOLAT Medicament para prevenir y curar totes las afeccions gastro intestinals originadas per las fermentacions y gases putrits que s' desenrotllan dintre del aparell digestiu. Es lo millor absorbent y superior antiséptic intestinal.

CONDURANGO Medicament tónico, digestiu antiséptic y hemostàtic de las llagas del ventrell, fa desaparèixer lo dolor produhit per las gastralgias y estimula l' apetit y la digestió.

FLOR DE TILA Ab dit producte s' obté barrejant una cullerada en una tassa d' aygua calenta, una infusió de tila. No necessita sucre.

GLICERO FOSFAT DE CALS Es lo reconstituyent per excelencia y de maravellosos resultats en totes las malalties que tenen per causa una perdua general de forsas.

GLICEROS FOSFATS (CALS, SOSA Y FERRO) Fosfatúria, anemia, clorosis, reconstituencia, neuralgia, raquitisme y tumors frets.

CAMAMILLA Ab dit producte s' obté instantaneamente, barrejant una cullerada en una tassa d' aygua calenta una infusió d' aromatica camamilla. No necessita sucre.

NOU DE KOLA Maravellós remey regulador del cor. Estimulant del sistema nervios. Extracte complet conté 0'10 grams de citrat de cafeina.

NOU DE KOLA FOSFATADA Regulador del cor. Excitant del sistema muscular. Reconstituyent del sistema ossós, raquitisme, neurastenia, fosfatúria.

QUINA Y KOLA FOSFATADA Regulador del cor. Excitant del sistema muscular. Reconstituyent del sistema ossós, raquitisme, neurastenia, fosfatúria.

DE VENDA: FARMACIA DEL CENTRO, RAMBLA DE SANT JOAN, NÚM. 57

y en totes las principals farmacias

Al engrós, ANTONI SERRA, REUS

Y 'L MÉS ECONÓMICH

SE OBTÉ 'L MILLOR ALUMBRANT

DE TOTS LOS SISTEMAS CONEGUTS

Desconfiïn de las imitacions

Para la venda y conservació dels mecheros dirigirse al representant

MARIAN CLANXET, CARRER DE LA UNIÓN, 14, TARRAGONA

Perruqueria del Centro

DE

JOSEPH PERPIÑÁ

58, Rambla de Sant Joan, 58

L' amo d' aquest establiment ofereix a sa nombrosa clientela y al públich en general un servey esmerat y dels millors com en los grans centres de població.

Gran Saló de Perruqueria

SABATER GERMANS

52, RAMBLA DE SANT JOAN, 52

Los propietarios d' aquest establiment tenen lo gust de oferir al públich lo major esmero en tots los serveys. Especialitat en treballs de cabell per difícils y artísticos que sigan. Complet assortit de perrucas y demás postissos para teatre que s' llogan á preus arreglats.

MARIAN CLANXET

PERA LA VENDA DIRIGIRSE A

CARRER DE LA UNIÓN, NÚM. 14

-CALORIFERO "DITMAR"
PRECIO 15 PESETAS
EN TODA ESPAÑA.
TARRAGONA

Emulsió Nadal

ES LA MILLOR

ab un 80 per 100 d' oli pur de fetge de bacallá y glicerofosfats y hipofosfats de cals y de sosa. Aprobada y recomenada pel Colegi Medich oficial de Barcelona y analicat per Dr. Bonet, catèdric de Farmacia a l' Universitat de Madrid. Es aliment, lleminadura y medicament tónico y estimulante del desenrotlló físich; aumenta la secreció de la lleit; ajuda la creixensa del ossos y l' tren car las dens; d' efectes positius en las embragadas y en l' infancia. Es crema clara, blanchissima y la més agradable (s' conserva sempre.)

Cura la tos, catarros, bronquitis, tisis, escrofulas, hinfatisme, raquitisme, debilitat, poagre, reumatisme, diabetes etc., etc.

Rebu jar las similars y entrangeras, que no repectan, despatxans ni prenen los bons espanyols. De venda, en totes las farmacias.

Depòsit: Dr. Andreu. L. Gaza Barcelona G. García, Martín y C. y Fernandez, 4, Madrid y en totes las capitals y poblacions importants, M. Nadal, Tarragona.

EXCELSER

En llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tan íssim bó, que resisteix tota proba al devall d' un canaló. Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebóns, que ni Rafael ni Murillo los podrian fer milló, apròpsit per regalos, causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totes menas que son mol, barato y bons. Millor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, Compte de Rius, 26

LA JOYA DEL CENTRE

ESTABLIMENT DE BEGUDAS

DE

JOSEPH RIOLA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22

Se despatxan tota classe de vins y licors de las més acreditadas marcas á preus molt económichs. Se serveix a domicili.